

Соціально-економічне становище Кіровоградської області за січень–квітень 2014 року

Промисловість

У квітні 2014р. промислове виробництво зменшилося порівняно з попереднім місяцем на 0,2%, квітнем 2013р. – на 1,1%. Як наслідок, приріст виробництва у промисловості за січень–квітень 2014р. становив 0,5% (за січень–березень 2014р. – 2%).

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** у січні–квітні 2014р. порівняно з січнем–квітнем 2013р. обсяг виробництва продукції збільшився на 4,3%, найбільше – у добуванні металевих руд (на 34,2%).

На підприємствах **переробної промисловості** приріст виробництва у січні–квітні 2014р. порівняно з відповідним періодом попереднього року становив 1,7%.

У *виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів* випуск промислової продукції порівняно з січнем–квітнем 2013р. збільшився на 5,4%, у т.ч. у виробництві інших харчових продуктів – на 23,4%, олії та тваринних жирів – на 5,7%, м'яса та м'ясних продуктів – на 1,1%.

У січні–квітні 2014р. порівняно з січнем–квітнем 2013р. зросло виробництво олії соняшникової нерафінованої та її фракцій, крім фракцій із зміненим хімічним складом, на 10610 т, олії соєвої нерафінованої та її фракцій, крім фракцій із зміненим хімічним складом – на 3711 т, олії соняшникової та її фракцій, рафінованої, крім фракцій із зміненим хімічним складом – на 1915 т, виробів кондитерських цукрових, що не містять какао – на 359 т, м'яса свиней свіжого чи охолодженого – на 292 т, виробів ковбасних – на 119 т, виробів здобних (булочок підвищеної калорійності, слойоних, рулетів з маком, рогаликів тощо) – на 113 т, горіхів, арахісу та насіння, смажених, солених чи приготованих в інший спосіб – на 52 т.

У *виробництві хімічних речовин і хімічної продукції* у січні–квітні 2014р. випуск промислової продукції збільшився на 10,5%, у т.ч. на підприємствах з виробництва фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик – у 1,5 раза.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції у січні–квітні 2014р. становив 84,9%, машинобудуванні – 87,3%, на підприємствах з виготовлення виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності – 94,9%, гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 94,9%, у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування – 97,9%.

На підприємствах з **постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** індекс промислової продукції у січні–квітні 2014р. становив 90,4%.

Сільське господарство

У січні–квітні 2014р. індекс обсягу сільськогосподарського виробництва порівняно з січнем–квітнем 2013р. склав 102,2%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 99,8%, у господарствах населення – 103,1%.

Проведення весняно-польових робіт. Станом на 1 травня 2014р. усіма категоріями господарств області ярі культури (з урахуванням пересіву по загиблих озимих і багаторічних травах) посіяно на площі 643,2 тис.га, що на 2,5% менше ніж на 3 травня 2013р., у т.ч. по ярому клину – на площі 642,3 тис.га (на 2,4% менше). Посіви ярих культур зросли у сільськогосподарських підприємствах (крім малих) 10 районів, значно – Долинського (на 32,3%), Добровеличківського (на 18,4%) та Петрівського (на 18%) районів.

Зернові та зернобобові культури (без кукурудзи) по ярому клину в усіх категоріях господарств посіяно на площі 72,4 тис.га, що на 27,4% менше ніж на відповідну дату 2013р., з них ячменю – 58,7 тис.га (на 31% менше).

Значно розширено площі під посівами цукрових буряків для промислової переробки (у 1,8 р.б.), кользи – ріпаку ярого (у 2,3 р.б.), соняшнику на зерно (на 9,1%), сої (на 16,4%) та овочів відкритого ґрунту (на 10%). Водночас менші проти минулорічних площі під посівами зернової кукурудзи (на 9,8%), картоплі (на 2,5%).

У структурі ярого клину зернові та зернобобові культури (без кукурудзи) становлять – 11,3 % (торік – 15,2%), кукурудза на зерно – 33,4% (36,1%), соняшник на зерно – 33,4% (29,9%), цукрові буряки (фабричні) – 2,3% (1,3%), соя – 7,7% (6,5%), картопля та овочі – 8,2% (8%) посіяних площ.

За інформацією сільськогосподарських підприємств (крім малих), із 323,3 тис.га озимих на зерно і зелений корм, посіяних восени 2013р., у зимовий та весняний період загинуло 4,3 тис.га (1,3% до посіяного), у т.ч. озимих на зерно – 2,4 тис.га (0,9%).

Тваринництво. Виробництво м'яса у січні–квітні 2014р. склало 24,3 тис.т. Збільшення виробництва м'яса порівняно з січнем–квітнем 2013р. відбулося за рахунок росту обсягів реалізації худоби та птиці на забій як у сільськогосподарських підприємствах (на 0,2 тис.т або на 3,2%), так і в господарствах населення (на 2 тис.т або на 12,7%). У структурі реалізації худоби та птиці на забій сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) частка свиней становила 83,1% (у січні–квітні 2013р. – 76,5%), великої рогатої худоби – 16,5% (20,8%), птиці всіх видів – 0,1% (2,2%).

Обсяг вирощування худоби та птиці в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) у січні–квітні 2014р. становив 6925,8 т, що на 2,9% більше ніж у січні–квітні 2013р., у т.ч. свиней – 5650,9 т (на 6,1% більше), великої рогатої худоби – 1151,8 т (на 4% менше), птиці – 96,2 т (в 1,7 раза менше). Середньодобові прирости великої рогатої худоби на вирощуванні, відгодівлі та нагулі зросли на 3,4% та становили 458 г, свиней – на 6,7% (412 г). Співвідношення загального обсягу вирощування худоби та птиці до реалізації тварин на забій становило 106,7% (у січні–квітні 2013р. – 106,2%).

Загальні обсяги виробництва м'яса (реалізація худоби та птиці на забій у живій вазі) у січні–квітні 2014р. збільшилися порівняно з відповідним періодом 2013р. у сільськогосподарських підприємствах (крім малих) 11 районів, значно – Голованівського (в 2,9 раза), Гайворонського та Світловодського (в 1,6 раза), Новгородківського (на 43% більше).

У січні–квітні 2014р. порівняно з січнем–квітнем 2013р. загальне виробництво молока збільшилося на 5,7% і склало 90,7 тис.т, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – на 25,2% (16,9 тис.т), у господарствах населення – на 2,1% (73,8 тис.т).

Збільшилося виробництво молока в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) 7 районів області, найсуттєвіше – Олександрійського району (в 2,6 раза), Світловодського (на 40,1%).

Порівняно з січнем–квітнем 2013р. в аграрних підприємствах (крім малих) надій молока від однієї корови (по середньому поголів'ю) збільшився на 286 кг (на 21,5%) і становив 1616 кг. Значно вища середньообласного рівня продуктивність корів у сільськогосподарських підприємствах Олександрійського (2431 кг), Новгородківського (2395 кг), найнижча – Долинського (617 кг), Маловисківського (626 кг), Новоархангельського (739 кг) та Голованівського (769 кг) районів.

Виробництво яєць від птиці всіх видів у січні–квітні 2014р. порівняно з січнем–квітнем 2013р. зменшилося на 8,8% і склало 146,5 млн.шт., у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – в 1,6 раза менше (44,1 млн.шт.), у господарствах населення – зросло на 11,7% (102,4 млн.шт.). Несучість курей-несучок зменшилась з 112 яєць у січні–квітні 2013р. до 99 яєць у січні–квітні 2014р.

Обсяги виробництва яєць порівняно з січнем–квітнем 2013р. збільшили сільськогосподарські підприємства (крім малих) Гайворонського, Світловодського та Устинівського районів області з 10, які займалися цим видом діяльності.

Загальна чисельність поголів'я великої рогатої худоби становила 150,3 тис. голів (на 3% менше ніж на 1 травня 2013р.), у т.ч. корів – 66,4 тис. голів (на 1% менше), свиней – 275,4 тис. голів (на 0,6% менше), овець та кіз – 60,7 тис. голів (на 2,1% менше), птиці – 4397,3 тис. голів (на 4,9% більше).

Порівняно з показниками на 1 травня 2013р. в аграрних підприємствах (крім малих) зменшилась чисельність поголів'я великої рогатої худоби на 6,7%, у т.ч. корів – на 4,2%, свиней – на 0,9%, овець та кіз – на 5,5%, водночас птиці – збільшилась на 5,6%.

На початок травня 2014р. населенням утримувалось 79,3% загальної чисельності великої рогатої худоби (на 1 травня 2013р. – 78,5%), у т.ч. корів – 83,6% (83%), свиней – 53,7% (53,6%), овець і кіз – 87,3% (86,8%), птиці всіх видів – 80,6% (80,8%).

В аграрних підприємствах (крім малих), що займалися тваринництвом, станом на 1 травня 2014р. було в наявності кормів усіх видів 36,1 тис.т корм.од, що на 8,4% більше ніж на 1 травня 2013р., у т.ч. концентрованих – 17,2 тис.т корм.од (на 0,7% більше). У розрахунку на одну умовну голову великої худоби припадало по 4,5 ц корм.од кормів усіх видів, у т.ч. концентрованих – по 2,2 ц корм.од (на 1 травня 2013р. відповідно 4,1 ц та 2,1 ц корм.од).

За січень–квітень 2014р. аграрними підприємствами (крім малих) отримано бюджетну тваринницьку дотацію за реалізовану продукцію на суму 1404,2 тис.грн., у т.ч. за худобу – 404,1 тис.грн., за молоко – 1000,1 тис.грн.

Реалізація сільськогосподарської продукції. Загальний обсяг реалізованої аграрними підприємствами власно виробленої продукції у січні–квітні 2014р. порівняно з січнем–квітнем 2013р. збільшився на 39,2%, у т.ч. продукції рослинництва – на 42,8%, продукції тваринництва – на 9,1%.

Середні ціни продажу аграрної продукції сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) в січні–квітні 2014р. порівняно з січнем–квітнем 2013р. знизилися на 7%, у т.ч. на продукцію рослинництва – на 8,4%, на продукцію тваринництва – зросли на 10,8%.

Порівняно з січнем–квітнем 2013р. збільшили обсяги реалізації худоби та птиці сільськогосподарські підприємства (крім малих) 9 районів, з них значно – Голованівського (в 1,8 раза), Світловодського та Гайворонського (в 1,6 раза) районів.

Продаж молока та молочних продуктів збільшено сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) 10 районів, з них найсуттєвіше – Олександрійського (в 3,1 раза) та Світловодського (в 1,5 раза) районів.

Продаж яєць збільшено підприємствами Світловодського та Устинівського районів із 7 районів, які займалися реалізацією яєць.

Наявність зерна та насіння соняшнику. На 1 травня 2014р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур, було в наявності 490,2 тис.т зерна (на 20,8% більше проти 1 травня 2013р.), у т.ч. 186 тис.т пшениці (на 32,6% більше). Із загальної кількості зерна безпосередньо в аграрних підприємствах (крім малих) зберігалось 313 тис.т зерна, у т.ч. 97,2 тис.т пшениці, 136,9 тис.т кукурудзи, 58,7 тис.т ячменю, 1,2 тис.т жита. Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства мали в наявності 177,2 тис.т зерна (на 3,8% більше), у т.ч. зернозберігаючі – 147,1 тис.т (на 7,7% більше).

Запаси насіння соняшнику становили 433,8 тис.т (в 2,5 р.б. порівняно з 1 травня 2013р.), з них безпосередньо в аграрних підприємствах (крім малих) – 134,1 тис.т (в 2,1 р.б.), на підприємствах, що здійснюють його переробку та зберігання – 299,7 тис.т (в 2,8 р.б.).

Будівельна діяльність

У січні–квітні 2014р. підприємствами області виконано будівельних робіт на суму 109,6 млн.грн. Індекс будівельної продукції у січні–квітні 2014р. порівняно з відповідним періодом 2013р. становив 80,5%.

За характером будівництва обсяги робіт розподілились наступним чином: роботи з нового будівництва, реконструкції та технічного переозброєння – 76,9% загального обсягу, решта – з капітального і поточного ремонту (9,8% та 13,3% відповідно).

За січень–березень 2014р. в області прийнято в експлуатацію 6,8 тис.м² загальної площі житла. Значну частину (97,3%) загального обсягу житла прийнято в експлуатацію в одноквартирних будинках, 2,7% – у будинках із двома й більше квартирами.

Обсяг прийнятого в експлуатацію житла за січень–березень 2014р. порівняно з відповідним періодом 2013р. зменшився на 58,8%. Загальна площа житла, прийнятого в експлуатацію в одноквартирних будинках, зменшилася на 58,7%, в будинках із двома й більше квартирами – на 60%.

Зросли обсяги прийнятого житла в Олександрівському (у 3 рази), Маловисківському (в 1,8 рази), Олександрійському (в 1,5 рази) та Світловодському (на 28,4%) районах.

За січень–березень 2014р. прийнято в експлуатацію 59 квартир. Середній розмір квартири становить 116,1 м² загальної площі, при цьому в сільській місцевості – 123,8 м², у міських поселеннях – 112,9 м² загальної площі. Серед збудованих квартир переважають трикімнатні (28,8% загальної кількості), двокімнатні (25,4%) та чотирикімнатні (23,7%) квартири.

За січень–березень 2014р. завершено будівництво й прийнято в експлуатацію ряд виробничих об'єктів і потужностей, серед яких лінії електропередачі протяжністю 0,5 км, місцеві трубопроводи для транспортування газу – 0,2 км, місцеві водопровідні мережі – 1,6 км, склади, адміністративні будівлі, магазини, кафе тощо, а також будівлі для потреб сільського господарства, зокрема силосні та сінажні споруди на 62,5 тис.м³, зерноочисні та зерноочисно-сушильні пункти – на 50 тис.т, елеватори для зберігання оліє-насіння – на 50,4 тис.т одночасного зберігання та інші.

Транспорт і зв'язок

У січні–квітні 2014р. підприємствами транспорту перевезено 2915,8 тис.т вантажів, що на 10,5% менше ніж у січні–квітні 2013р., вантажооборот зменшився на 2,3% і склав 8676,9 млн.ткм.

Залізницею у січні–квітні п.р. перевезено 1658,4 тис.т вантажів, що на 21,2% менше ніж у січні–квітні 2013р. Зменшилося відправлення деяких основних номенклатурних груп вантажів: брухту чорних металів (на 58,2%), нафти і нафтопродуктів (на 57,7%), будівельних матеріалів (на 34,5%) та кам'яного вугілля (на 25%). Разом з цим, збільшилося – зерна і продуктів перемолу (на 22,8%), лісових вантажів (на 16,7%). Вантажооборот залізничного транспорту в січні–квітні 2014р. склав 8473,1 млн.ткм, що на 2,4% менше ніж у січні–квітні 2013р.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами–підприємцями) у січні–квітні 2014р. перевезено 1255,9 тис.т вантажів, що на 9,2% більше січня–квітня 2013р., вантажооборот збільшився на 1,2% і становив 203,2 млн.ткм.

На автомобільних шляхах та дорогах області скоєно 88 дорожньо-транспортних пригод (на 12,8% більше відповідного періоду 2013р.), внаслідок чого загинуло 19 та поранено 98 осіб (на 5% менше та 2,1% більше січня–квітня 2013р. відповідно).

Авіаційним транспортом у січні–квітні 2014р. перевезено 1,5 тис.т вантажів, що на 6,8% більше ніж у січні–квітні 2013р., вантажооборот збільшився на 21,2% і становив 0,6 млн.ткм.

Всіма видами транспорту у січні–квітні 2014р. перевезено 16,9 млн. пасажирів, що на 45,8% менше ніж у січні–квітні 2013р., пасажирооборот зменшився на 37,6% і склав 280 млн.пас.км.

У січні–квітні 2014р. на авіаційному транспорті відбулося збільшення пасажирської роботи, на автомобільному та тролейбусному – зменшення.

Серед міст і районів області наростили обсяги перевезення пасажирів 7 територій, пасажирооборот – 16 територій, знизили ці показники 15 та 6 територій відповідно.

У січні–березні 2014р. підприємствами–операторами зв'язку реалізовано послуг зв'язку на суму 112,9 млн.грн., що на 3% більше ніж у січні–березні 2013р.

Найбільша частка доходів отримана від реалізації послуг мобільного (50,6%), телефонного міського (14,9%), поштового (12,5%) та комп'ютерного (11,4%) зв'язку.

Обсяг реалізації послуг пошти та зв'язку населенню за січень–березень 2014р. склав 79,9 млн.грн., що на 5,4% більше ніж у січні–березні 2013р. Частка доходів від надання послуг пошти та зв'язку населенню в їх загальному обсязі склала 70,7% проти 70,1% у січні–березні 2013р.

Зовнішня торгівля товарами

Обсяг експорту товарів за I квартал 2014р. склав 182,8 млн.дол. США, імпорту – 58,8 млн.дол.

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами 84 країн світу.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 17,6% від загального обсягу експорту, до інших країн – 82,4% (у I кварталі 2013р. – 28,6% та 71,4% відповідно).

У цілому область експортувала товари до 68 країн світу.

Найсуттєвіші експортні поставки здійснювались до Китаю 22,7% від загального обсягу експорту (жири та олії тваринного або рослинного походження), Індії – 14,9% (жири та олії тваринного або рослинного походження), Російської Федерації – 14,2% (механічні машини, сіль, сірка, землі та каміння), Польщі – 7,5% (залишки і відходи харчової промисловості, продукти рослинного походження), Білорусі – 6,7% (залишки і відходи харчової промисловості, механічні машини, жири та олії тваринного або рослинного походження).

Серед найбільших партнерів-країн ЄС зросли експортні поставки до Італії, Чехії, Польщі, серед інших країн – до Саудівської Аравії, Китаю, Індії. Водночас зменшилися поставки до Туреччини, Іспанії, Франції, Грузії, Узбекистану, Білорусі, Російської Федерації, Казахстану.

У I кварталі 2014р. з області було експортовано жирів та олії тваринного або рослинного походження на суму 99,7 млн.дол., машин, обладнання та механізмів – на 28,4 млн.дол., готових харчових продуктів – на 23,9 млн.дол., продуктів рослинного походження – на 16,7 млн.дол., мінеральних продуктів – на 7,9 млн.дол.

Імпорт товарів здійснювався з 59 країн-партнерів. Імпорт з країн Європейського Союзу становив 31,1% від загального обсягу імпорту, з інших країн – 68,9% (за I квартал 2013р. – 43,6% та 56,4% відповідно).

Найбільші надходження здійснювались з Китаю 16,3% від загального обсягу імпорту (різні промислові товари, механічні машини, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них), Німеччини – 14,4% (механічні машини, м'ясо та їстівні субпродукти), США – 13,1% (засоби наземного транспорту, крім залізничного, механічні машини), Туреччини – 10,2% (вироби з чорних металів, продукти рослинного походження, механічні машини), Індонезії – 7,6% (жири та олії тваринного або рослинного походження).

Імпортні поставки порівняно з I кварталом 2013р. зросли з Індонезії, Китаю, Туреччини, Польщі, Італії, скоротилися – з США, Білорусі, Росії, Німеччини.

У I кварталі 2014р. в область надійшло механічного та електричного обладнання на суму 13,4 млн.дол., засобів наземного транспорту, літальних апаратів, плаваючих засобів – на 11,1 млн.дол., жирів та олії тваринного або рослинного походження – на 6,6 млн.дол., різних промислових товарів – на 6,1 млн.дол., недорогоцінних металів та виробів з них – на 5,3 млн.дол., продуктів рослинного походження – на 3,8 млн.дол.

У I кварталі 2014р. загальні обсяги **експорту послуг** склали 5,6 млн.дол., імпорту – 6,7 млн.дол. та порівняно з I кварталом попереднього року збільшилися на 33,8% та 3,5% відповідно.

Підприємства та організації області у I кварталі 2013р. здійснювали зовнішньоторговельні операції послугами з партнерами з 54 країн світу.

У структурі загального обсягу експорту послуг найбільші обсяги припадали на транспортні послуги (90,2%) та послуги з переробки матеріальних ресурсів (5,7%).

Порівняно з I кварталом 2013р. загальний обсяг експорту послуг збільшився на 1,4 млн.дол. за рахунок зростання обсягів наданих послуг повітряного транспорту на 1,5 млн.дол. (на 47,3%). Одночасно обсяги послуг з переробки матеріальних ресурсів скоротилися на 0,2 млн.дол. (на 37,5%).

Найбільшу частку в загальному обсязі імпорту послуг складали послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю (51,9%), ділові послуги (34,5%).

Обсяг **імпорту послуг** зріс на 0,2 млн.дол. в основному за рахунок збільшення обсягів отриманих ділових послуг на 0,7 млн.дол. (на 39,3%). Водночас спостерігалось зменшення транспортних послуг на 0,3 млн.дол. (на 50,6%) та послуг, пов'язаних з подорожами на 0,2 млн.дол. (на 36,9%).

Обсяг експортних операцій з країнами Європейського Союзу порівняно з I кварталом 2013р. збільшився на 10,8% і становив 0,7 млн.дол. (12,4% загального обсягу експорту області). Імпорт послуг з цих країн збільшився на 1,6%, обсяг склав 4,9 млн.дол. (73,7% загального обсягу імпорту області).

Найбільшим споживачем послуг були США (79,2% загального обсягу експорту послуг), крім того Німеччина (5,9%), Бангладеш (4,5%). Основними країнами-імпортерами послуг були Німеччина (49,8% загального обсягу

імпорту послуг), США (16,2%), Велика Британія (6,2%), Греція (5%), Чехія (4,8%).

У січні–березні 2014р. в економіку області іноземними інвесторами унесено 0,4 млн.дол. прямих інвестицій (акціонерного капіталу). Майже весь обсяг прямих іноземних інвестицій надійшов із країн Європейського Союзу.

Обсяг **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу), унесених в економіку області, станом на 1 квітня 2014р. зменшився на 37,8% порівняно з початком 2014р. і склав 98,5 млн.дол. та в розрахунку на одну особу населення області дорівнював 100 дол. США.

Інвестиції надійшли з 30 країн світу. До четвірки основних країн-інвесторів, на які припадає 85,1% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 31,5 млн.дол., Велика Британія – 24,7 млн.дол., Нідерланди – 16,6 млн.дол. та Російська Федерація – 11 млн.дол. Інвесторами 17 країн Європейського Союзу унесено 77,2% загального обсягу інвестицій.

За видами економічної діяльності найбільші обсяги інвестицій унесені в підприємства промисловості – 53,3 млн.дол. (у т.ч. переробної – 29,5 млн.дол.), сільського господарства, лісового господарства та рибного господарства – 11,5 млн.дол., оптової та роздрібної торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – 8,7 млн.дол., організації, що здійснюють діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 7,5 млн.дол., операції з нерухомим майном – 5,1 млн.дол.

Заборгованість підприємств області за кредитами та позиками, торговими кредитами та іншими зобов'язаннями (борговими інструментами) перед прямими іноземними інвесторами на 1 квітня 2014р. становила 29,2 млн.дол.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу та боргових інструментів) на 1 квітня 2014р. становив 127,8 млн.дол.

Обсяг прямих інвестицій (акціонерного капіталу) з області в економіку країн світу, з урахуванням його курсової різниці, на 1 квітня 2014р. склав 90,5 тис.дол. і був спрямований в інші країни світу.

Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність

У січні–березні 2014р. 12 організацій (підприємств) області виконували наукові та науково-технічні роботи, що на 7,7% менше ніж у січні–березні 2013 року. Частка організацій, що виконували дослідження і розробки у галузі технічних наук становила 66,7%, сільськогосподарських – 25%, педагогічних – 8,3%.

У січні–березні 2014р. загальний обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, становив 6,9 млн.грн. Найбільша його частка (80,3%) припала на науково-технічні розробки (у січні–березні 2013р. – 85,1%).

Внутрішні витрати наукових організацій на виконання наукових та науково-технічних робіт склали 6,7 млн.грн., з яких 99,7% загальної суми припадало на внутрішні поточні витрати та 0,3% – на капітальні вкладення. За рахунок коштів держбюджету внутрішні витрати склали 0,8 млн.грн.

Чисельність працівників основної діяльності склала 394 особи, з них 314 осіб (79,7%) працювало у підприємницькому секторі, 61 (15,5%) – державному, 19 (4,8%) – секторі вищої освіти. Науковою і науково-технічною діяльністю займалося 274 (69,5%) дослідники, 48 (12,2%) техніків, 59(15%) осіб допоміжного персоналу та 13 (3,3%) інші працівники. Науковий ступінь доктора наук мали 3 особи, кандидата наук – 29 осіб.

Споживчий ринок

Оборот роздрібної торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібною торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за січень–квітень 2014р. становив 5078,3 млн.грн., що на 9,9% більше обсягу січня–квітня 2013р.

Оборот ресторанного господарства (з урахуванням обороту фізичних осіб-підприємців) за цей період склав 90,8% обороту січня–квітня 2013р. і становив 76,6 млн.грн.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, що здійснювали діяльність з роздрібною торгівлі та забезпечення стравами та напоями за січень–квітень 2014р. склав 2223,9 млн.грн., що у порівнянних цінах на 6,4% більше обсягу січня–квітня 2013р.

Реалізація послуг. За січень–квітень 2014р. підприємствами сфери нефінансових послуг реалізовано послуг на суму 1299,5 млн.грн.

У структурі обсягу реалізованих послуг значна частка припадала на послуги різних видів транспорту, складського господарства, пошти та кур'єрської діяльності (73,7%); інформації та телекомунікацій (10,9%); у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (6,3%); у сфері операцій з нерухомим майном (3,5%).

З основного виду діяльності реалізовано послуг на суму 1254,3 млн.грн., що становило 96,5% загального обсягу реалізованих послуг.

Обсяг послуг, реалізованих населенню, становив 11,5% загального обсягу реалізованих послуг.

Податок на додану вартість за січень–квітень 2014р. становив 88,4 млн.грн., доходи від здавання в оренду власних приміщень – 8,4 млн.грн.

Обсяг реалізованих послуг у розрахунку на одного мешканця області у січні–квітні 2014 року склав 151,06 грн.

Ціни і тарифи

Індекс споживчих цін у квітні 2014р. порівняно з березнем 2014р. становив 103%, з початку року – 106,1% (по Україні – 103,3% та 106,4% відповідно).

На споживчому ринку в квітні 2014р. ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 3,9%. Найбільше (на 17,8%) подорожчали фрукти, зокрема банани – на 24,7%, яблука – на 19%, цитрусові – на 8,8%. На 10,1% стали дорожчими овочі, у т. ч. білокачанна капуста – у 2 рази, цибуля – на 34,5%, капуста пекінська – на 17,8%, морква – на 16,6%, перець солодкий –

14,1%, помідори – на 9,1%, буряк – на 7,9%. Разом з цим знизились ціни на огірки та картоплю (на 5,3% та 1,3% відповідно). На 8,4–2,1% зросли ціни на цукор, рис, рибу та продукти з риби, продукти переробки зернових, морозиво, макаронні вироби, кондитерські вироби з цукру, хліб, інші продукти харчування, м'ясо та м'ясопродукти. Водночас на 10,3% подешевшали яйця.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби підвищилися на 1,1% у т.ч. алкогольні напої – на 1,3%, тютюнові вироби – на 0,9%.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 6,4%, що зумовлено подорожчанням фармацевтичної продукції на 13,1%.

Підвищення цін на транспорт у цілому на 7,9% в основному пов'язано зі зростанням цін на паливо та мастила на 17,4%, автомобілі на 6,4%, а також вартості перевезень автодорожнім транспортом на 3,5%.

Ціни у сфері відпочинку та культури зросли на 3,2% в основному через подорожчання туристичних послуг на 23,5%. Крім того, на 2,9% підвищились ціни на аудіотехніку, фотоапаратуру та обладнання для обробки інформації.

На 17,9–2% підвищились ціни на покриття для підлоги, побутову техніку, одяг і взуття, меблі.

Доходи населення

За попередніми даними номінальні доходи населення Кіровоградської області за 2013р. становили 27994 млн.грн., що вище рівня доходів 2012р. на 3,6%. Їх частка у загальному обсязі доходів населення України склала 1,8%. Основними джерелами формування доходів населення області є заробітна плата (33,7% обсягу доходів) та соціальні допомоги (23,9% обсягу доходів).

Наявний доход, використаний населенням на придбання товарів та послуг зріс порівняно з 2012р. на 8,1%, а реальний наявний, визначений з урахуванням цінового фактора – на 5,5%.

Наявний доход у розрахунку на 1 особу становив 21376,8 грн., що на 4,9% більше ніж у 2012р.

Витрати населення у 2013р. становили 24274 млн.грн., з них 91,4% – на придбання товарів та послуг.

За січень–березень 2014р. розмір **середньомісячної номінальної заробітної плати** штатних працівників (по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб) становив 2553 грн., що на 6,6% вище відповідного показника 2013 року.

Рівень заробітної плати в області становив 78,7% від середнього рівня в Україні (3244 грн.).

В економіці області залишається значною диференціація рівня оплати праці серед видів економічної діяльності. Найвищий рівень оплати праці у січні–березні спостерігався у працівників транспорту, складського господарства, добувної промисловості і розробленні кар'єрів, фінансової та страхової діяльності, металургійного виробництва, підприємств по добуванню металевих руд, ремонту і монтажу машин і устаткування, де заробітна плата працівників перевищила середній показник по області в 1,4–2,4 раза.

Значно нижчою залишається заробітна плата працівників у сферах тимчасового розміщування й організації харчування, поштової та кур'єрської діяльності, будівництві, сфері творчості, мистецтва та розваг, операцій з нерухомим майном, сільському господарстві, сфері наукових досліджень та розробок, оптовій та роздрібній торгівлі, ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів, сферах охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури, сфері наукових досліджень та розробок, освіти, сферах адміністративного та допоміжного обслуговування, інформацій та телекомунікацій. Співвідношення рівня оплати праці в зазначених видах діяльності до середнього по області становило 57,7%–97,9%.

У березні 2014р. порівняно з березнем 2013р. спостерігалось збільшення **реальної заробітної плати найманих працівників** на 2,7% (у березні 2013р. порівняно з березнем 2012р. – на 10,1%).

Загальна сума несплаченої заробітної плати (без урахування найманих працівників статистично малих підприємств і у фізичних осіб-підприємців) впродовж січня–березня 2014р. збільшилася на 14,6% і на 1 квітня 2014р. становила 37,3 млн.грн.

Обсяг несплаченої заробітної плати на початок березня 2014р. становив 7,3% фонду оплати праці, нарахованого за березень 2014р.

Сума боргу працівникам економічно активних підприємств упродовж січня–березня 2014р. збільшилася на 76,7% і на 1 квітня п.р. становила 13,0 млн.грн. або 34,9% загальної суми боргу.

Упродовж січня–березня 2014р. кількість працівників, перед якими є борги з виплати заробітної плати, збільшилася у 2,1 рази і на 1 квітня 2014р. становила 2,5 тис. осіб або 1,3% середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області. Кожному із зазначених працівників не сплачено в середньому по 5,2 тис.грн., що в 1,9 р.б. розміру середньої заробітної плати, нарахованої штатному працівнику за березень 2014р.

Заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок коштів державного бюджету на 1 квітня 2014р. становила 2,7 тис.грн.

Сума несплаченої заробітної плати працівникам підприємств-банкрутів упродовж січня–березня 2014р. збільшилася на 0,3% і на початок квітня п.р. становила 24,3 млн.грн. Серед міст та районів найбільша питома вага боргу цих підприємств припадала на м.Олександрію (68,6%).

На підприємствах, які призупинили виробничо-господарську діяльність у 2011–2013рр. (економічно неактивні), заборгованість із виплати заробітної плати на 1 квітня 2014р. відсутня.

У січні–березні 2014р. за **субсидіями для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії** звернулося 14947 сімей, з них у міській місцевості – 7585, сільській – 7362 сім'ї.

Призначено субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії 12883 сім'ям, що становило 86,2% кількості сімей, які звернулися за субсидіями, з них у міській місцевості – 7029 сім'ям, сільській – 5854 сім'ям.

Загальна сума призначених місячних субсидій у січні–березні 2014р. склала 488,8 тис.грн., при цьому в міській місцевості цей показник становив 408,3 тис.грн., сільській – 80,5 тис.грн. Середній розмір призначеної місячної субсидії на одну сім'ю у березні 2014р. становив 17,6 грн. (у березні 2013р. – 20,7 грн.).

Організаціям, що надавали послуги, у січні–березні 2014р. нараховано оштів на суму 20307,3 тис.грн., перераховано – 18770,2 тис.грн. (96,4% суми отриманих населенням субсидій).

У березні 2014р. отримали субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії 9,8% загальної кількості сімей області (у березні 2013р. – 10,5%).

За призначенням **субсидій готівкою для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива** у січні–березні 2014р. звернулося 13410 сімей, у т.ч. в міській місцевості – 5796, сільській – 7614 сімей.

Призначено субсидії 10893 сім'ям (81,2% з числа тих, які звернулися), в т.ч. 5152 сім'ям – у міській місцевості та 5741 сім'ї – у сільській місцевості. Загальна сума призначених субсидій готівкою становила 9855,4 тис.грн., у міській місцевості цей показник склав 5175,6 тис.грн., сільській – 4679,8 тис.грн.

Субсидії готівкою для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у січні–березні 2014р. отримали 2037 сімей на суму 1981 тис.грн. Заборгованість бюджетів із виплати субсидій населенню готівкою на 1 квітня 2014р. становила 8040,8 тис.грн.

У січні–березні 2014р. **населенню нараховано плату за житлово-комунальні послуги** на суму 191,7 млн.грн. Сплачено, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 180,5 млн.грн., що становило 94,1% нарахованих до сплати сум.

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг станом на 1 квітня 2014р. склала 145,9 млн.грн., термін якої у березні становив 2,3 місяця.

У березні 2014р. мали борг за 3 місяці та більше: за централізоване опалення та гаряче водопостачання 28,3% власників особових рахунків, з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 21%, газопостачання – 13,1%, централізоване водопостачання та водовідведення – 10,1%, вивезення побутових відходів – 8%.

Населенням області у березні 2014р. сплачено за спожиту електроенергію 23,8 млн.грн. Заборгованість населення з оплати електроенергії на кінець березня 2014р. становила 7,8 млн.грн.

Ринок праці

За даними обласної служби зайнятості на обліку цієї установи на кінець квітня 2014р. перебувало 16,7 тис. безробітних громадян області, що на 11,8% менше ніж на кінець березня. Допомогу по безробіттю отримували 73,8% осіб, які мали статус безробітного.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по області на кінець квітня 2014р. становив 2,81% населення працездатного віку, в міських поселеннях – 2,49%, у сільській місцевості – 3,37%.

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених роботодавцями до державної служби зайнятості, на кінець квітня 2014р. становила 1,3 тис. проти 2,2 тис. на кінець березня.

Навантаження зареєстрованих безробітних на одне вільне робоче місце (вакантну посаду) на кінець квітня 2014р. становило 13 осіб проти 9 осіб на кінець березня.

За сприяння державної служби зайнятості в квітні 2014р. було працевлаштовано 3,6 тис. осіб проти 2,7 тис. осіб у березні.

Серед зареєстрованих безробітних, що отримали роботу в квітні, 29,5% становили жінки, 34,7% – молодь у віці до 35 років.

Частка працевлаштованих порівняно з березнем 2014р. збільшилась на 4,7 в.п. та в квітні п.р. становила 16,7% громадян, які мали статус зареєстрованого безробітного в цьому місяці.

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю впродовж квітня 2014р., становила 13,7 тис. осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 1042 грн., що дорівнює 85,6% законодавчо встановленого розміру мінімальної заробітної плати (1218 грн.).

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення області на 1 квітня 2014р., за оцінкою, становила 985,4 тис. осіб.

За січень–березень 2014р. чисельність населення скоротилася на 2146 осіб, що в розрахунку на 1000 наявного населення становило 8,8 особи. Зменшення чисельності населення області відбулося за рахунок природного (1855 осіб) та міграційного (291 особа) скорочення.

Порівняно з січнем–березнем 2013р. обсяг природного скорочення збільшився на 31 особу (на 1,7%) або з 7,5 до 7,6 особи у розрахунку на 1000 наявного населення.

У січні–березні 2014р. **міграційне скорочення** населення становило 1,2 особи в розрахунку на 1000 наявного населення (у січні–березні 2013р. – 0,22 особи).

Порівняно з січнем–березнем 2013р. зменшилось число осіб, які прибули в область (на 14,4%) та одночасно зросла кількість вибулих за її межі (на 2,4%).

Інтенсивність переміщень населення в межах області зменшилась до 6,27‰ (у січні–березні 2013р. – 7,24‰).

Міграційні процеси відбувались переважно в межах області та України. Міграційне скорочення у січні–березні 2014р. зафіксовано в 18 районах та містах області – найбільше у Світловодському (13,69‰). Разом з тим у 7 містах та районах склався міграційний приріст – найбільший у Кіровоградському районі (9,04‰).

Охорона навколишнього природного середовища

У 2013р. у повітряний басейн області від стаціонарних джерел забруднення підприємств та організацій надійшло 15,7 тис.т забруднюючих речовин, що на 1,1 тис.т (на 6,3%) менше ніж у 2012р.

У середньому від діяльності одного підприємства у повітря надійшло 81,9 т забруднюючих речовин. У розрахунку на 1 км² припадає 639,5 кг викидів забруднюючих речовин, на одну особу – 15,9 кг.

У 2013р. найбільше викинуто в атмосферне повітря оксиду вуглецю (29,5%), речовин у вигляді суспендованих твердих частинок (28,3%), сполук азоту (11,4%).

Із загальної кількості забруднюючих речовин викиди метану та оксиду азоту, які належать до парникових газів, становили відповідно 1,9 тис.т та 0,1 тис.т. Крім того в атмосферу надійшло 946,2 тис.т діоксиду вуглецю, який також має парникову дію.

Основними забруднювачами довкілля області є підприємства переробної (55,4% загального обсягу забруднюючих речовин), добувної промисловості (15%), транспорту та зв'язку (17,7%).

Найбільший обсяг викидів забруднюючих речовин в області надійшов в атмосферне повітря м.Кіровограда (14,9%), Голованівського (40,4%), Світловодського (6,6%) та Гайворонського (6%) районів.

Протягом 2013р. витрати підприємств, організацій та установ області на охорону навколишнього природного середовища склали 89,7 млн.грн., з них витрати на охорону навколишнього природного середовища, пов'язані з експлуатацією та обслуговуванням засобів природоохоронного призначення, склали 80,8 млн.грн. або 90,1%, інвестиції в основний капітал, направлені на будівництво і реконструкцію природоохоронних об'єктів, придбання обладнання для реалізації заходів екологічного спрямування – 8,9 млн.грн. або 9,9 %.

Найбільша частка витрат на охорону навколишнього природного середовища здійснюється підприємствами, які займаються виробництвом та розподіленням електроенергії, газу та води (61,4% загального обсягу витрат), наданням комунальних та індивідуальних послуг (18,7%) та підприємствами переробної промисловості (7,7%).

Протягом 2013р. підприємствами, організаціями, установами області фактично сплачено екологічного податку на суму 4,8 млн.грн., що становило 88,5% загальної суми пред'явленого до сплати податку, тоді як у 2012р. цей показник складав 105%.

Криміногенна ситуація

За повідомленням прокуратури протягом січня–квітня 2014р. обліковано 5569 кримінальних правопорушень, з числа яких 5446 виявлено органами внутрішніх справ, 63 – органами прокуратури, 56 – органами, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, та 2 – органами безпеки.

Із загального числа зафіксованих правоохоронними органами кримінальних проявів 29% – тяжкі та особливо тяжкі.

У загальній кількості злочинів 61,7% становили злочини проти власності, 14,8% – злочини проти життя та здоров'я особи, 4,7% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 4,5% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, по 2,9% – злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг та злочини проти громадського порядку та моральності, 2% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 1,8% – злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав, свобод людини і громадянина, 1,4% – злочини у сфері господарської діяльності, по 1,3% – злочини проти правосуддя та злочини проти громадської безпеки.

Протягом січня–квітня 2014р. обліковано 21 очевидне умисне вбивство і замах на вбивство, 38 умисних тяжких тілесних ушкоджень та 2 згвалтування і замах на згвалтування.

Кількість випадків крадіжок становила 2680, шахрайств – 415, грабежів – 115, розбоїв – 21 та хабарництва – 17.

Правоохоронними органами за цей період виявлено 15 осіб, які скоїли злочини у складі 4 організованих груп і злочинних організацій; закінчено 4 кримінальні провадження про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами і злочинними організаціями.

Кількість потерпілих від злочинів за січень–квітень 2014р. становила 4203 особи, з числа яких 1678 – жінки, 541 – особи похилого віку та інваліди 1 і 2 групи, 62 – неповнолітніх та 36 осіб – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (64,7%) від крадіжок та шахрайств – відповідно 2351 та 367 осіб, серед яких 41,3% – жінки (1122 особи).

У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 57 осіб, з яких 8 осіб (14%) загинуло. Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 75 осіб, із числа яких 12% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 61,3% – було вбито.

Серед виявлених осіб (812), які вчинили злочини, 35,3% раніше вже ставали на злочинний шлях, з яких кожний другий мав незняту або непогашену судимість, 14,7% вчинили злочин у групі, 23,8% знаходилися у стані алкогольного сп'яніння; 12,3% – жінки, 5,2% – неповнолітні. Питома вага працездатних осіб, підозрюваних у скоєнні злочинів, які на момент учинення злочину не працювали і не навчалися, становила 47,9%, безробітних – 28,9%.

Головне управління статистики
Кіровоградській області